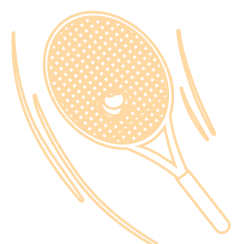
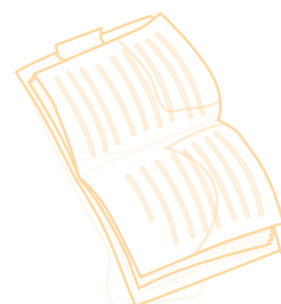
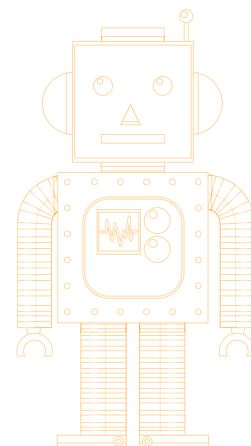
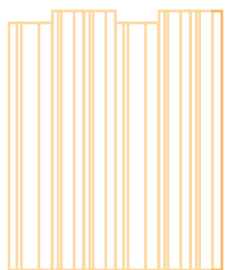

Αναπτυξιακά Ορόσημα ανά Ηλικία

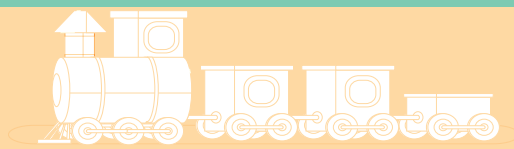
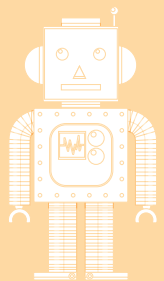
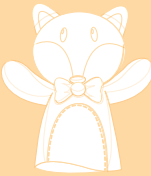

Ηλικία	Λόγος και ομιλία	Δραστηριότητες
1 έως 3 ετών	<ul style="list-style-type: none"> • Βαβίζει δυνατά και συνεχόμενα (ακατάληπτη ομιλία), παράγοντας περισσότερα φωνήεντα και αρκετά σύμφωνα. • Κατανοεί ορισμένες λέξεις (π.χ. αυτοκίνητο, γάτα, πίνω) στο περιβάλλον γύρω του, καθώς και απλές οδηγίες που συνδέονται με χειρονομίες όπως “Δώσ’ το μπαμπά”, “Έλα στη μαμά” κ.ά. • Συχνά ανταποκρίνεται με φωνοποιήσεις σε γνωστά τραγούδια. Μιμείται τις παιγνιώδεις φωνοποιήσεις των ενηλίκων όπως “ει...ωπ!” και μπορεί ήδη να χρησιμοποιεί λίγες λέξεις. • Ακολουθεί το βλέμμα του ενήλικα (οπτική προσοχή). Δείχνει αντικείμενα, κοιτάζει τον ενήλικα για να δει την αντίδραση του, με στόχο να ζητήσει ή να εκμαιεύσει ένα σχόλιο. 	<ul style="list-style-type: none"> • Βιβλία με σύντομα παραμύθια και εικόνες δράσης. • Κουκλόσπιτο. • Φάρμες με ζώα. • Λούτρινα κουκλάκια. • Παιδικά κουζινικά σκεύη.
	<ul style="list-style-type: none"> • Εκφέρει πολλούς ήχους που μοιάζουν με ομιλία. Παράγει λίγες λέξεις αναγνωρίσιμες αυθόρμητα και σε σωστό πλαίσιο. • Φαίνεται να κατανοεί ένα αριθμό καινούριων λέξεων κάθε εβδομάδα. • Διατηρεί το ενδιαφέρον του για 1 με 2 λεπτά κοιτάζοντας τις εικόνες ενός βιβλίου που κάποιος τις κατονομάζει. • Δείχνει οικεία πρόσωπα, παιχνίδια, ζώα όταν του ζητηθεί. • Εκφράζει επιθυμίες και ανάγκες με χειρονομίες, φωνοποιήσεις και δυνατές φωνές. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Χρησιμοποιεί με κατάλληλο τρόπο περισσότερες από 50 λέξεις και κατανοεί πολύ περισσότερες, ενώ συνδέει δύο ή περισσότερες λέξεις για να σχηματίσει απλές προτάσεις. • Αναφέρεται στον εαυτό του με το όνομά του και μιλά συνεχώς κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού, με τρόπο πιθανόν ακατάληπτο για τους άλλους. • Ηχολαλεί ακατάπαυστα. • Ρωτά συνεχώς τα ονόματα των αντικειμένων και των ανθρώπων. • Συμμετέχει σε παιδικά ποιηματάκια και τραγούδια δράσης. • Δείχνει μέρη του σώματος στις εικόνες, κατονομάζει γνωστά αντικείμενα και εικόνες. • Εκτελεί απλές οδηγίες και ακολουθεί μια σειρά από δύο απλές αλλά σχετικές εντολές όπως “φέρε το αρκουδάκι σου και βάλτο στην τσάντα”. 	<ul style="list-style-type: none"> • Μάθετε απλά τραγουδάκια ή στιχάκια. • Παίξτε παιχνίδια με κάρτες που ταιριάζουν ανά ζεύγη. • Παίξτε παιχνίδια με ταύτιση, κατηγοριοποίηση και κατονομασία καρτών που απεικονίζουν ζώα, φρούτα, χρώματα και διάφορες άλλες κατηγορίες.

	<ul style="list-style-type: none">• Χρησιμοποιεί 200 ή και περισσότερες αναγνωρίσιμες λέξεις, με ανωριμότητα στην άρθρωση.• Γίνεται κατανοητό από οικεία πρόσωπα.• Κάνει διαρκώς ερωτήσεις όπως “τι;”, “ποιος;”, και χρησιμοποιεί σωστά τις αντωνυμίες “εγώ”, “εμένα”, “εσύ”	
3 – 6 ετών	<ul style="list-style-type: none">• Διαθέτει πλέον εκτεταμένο λεξιλόγιο που γίνεται κατανοητό και από τους μη οικείους του. Βέβαια, ο λόγος του περιλαμβάνει ακόμα πολλές αντικαταστάσεις ήχων.• Χρησιμοποιεί σωστά τις προσωπικές αντωνυμίες, τον πληθυντικό αριθμό και πολλές προθέσεις.• Μπορεί να κάνει απλές συζητήσεις και να περιγράψει σύντομα δραστηριότητες του παρόντος και εμπειρίες του παρελθόντος.• Κάνει πολλές ερωτήσεις που ξεκινούν με τις λέξεις “τι”, “ποιος”, “που”, “γιατί”, “πότε” κ.ά.• Κατανοεί περιγραφικές έννοιες όπως “μεγάλο”, “μικρό”.• Ακούει με ανυπομονησία ιστορίες και ζητά τις αγαπημένες του. Γνωρίζει πολλά παιδικά τραγούδια και ορισμένες φορές τα τραγουδά.• Μετρά από μνήμης μέχρι το 20 ή περισσότερα. Αρχικά, δυσκολεύεται να εκτιμήσει ποσότητες μεγαλύτερες του 2 ή του 3, αλλά αργότερα μπορεί να κάνει αντιστοιχία ένα προς ένα μέχρι το 4-5.• Ο λόγος χαρακτηρίζεται από ευφράδεια, ακολουθεί γραμματικούς κανόνες και είναι φωνητικά ορθό.• Απολαμβάνει να του διαβάζουν ή να του διηγούνται ιστορίες και να τις αναπαριστά λεπτομερώς μόνος του ή με φίλους.• Δίνει τον ορισμό συγκεκριμένων ουσιαστικών μέσω της χρήσης τους.• Κατανοεί τις έννοιες του χρόνου και χρησιμοποιεί όρους όπως “πρώτα”, “μετά”, “στο τέλος”.• Ρωτά τη σημασία αφηρημένων εννοιών και τις χρησιμοποιεί κατάλληλα.• Χαίρεται στο άκουσμα παιδικών τραγουδιών και ποιημάτων, ενώ απολαμβάνει τα αστεία και τα αινίγματα.	<ul style="list-style-type: none">• Κουκλοθέατρο με δαχτυλόκουκλες.• Ζητήστε να σας περιγράψει μια μέρα στο σχολείο.• Διαβάστε το αγαπημένο του παραμύθι και δώστε ένα δικό σας τέλος.• Παίξτε παιχνίδια με αντίθετες έννοιες.• Κούκλες και ρούχα που αλλάζει.

6 – 8 ετών

- Λέει αστεία.
- Κατανοεί έννοιες όπως περισσότερα, λιγότερα, αρκετά, πολλά.
- Διηγείται καθημερινά συμβάντα.
- Χρησιμοποιεί έννοιες χώρου και κατεύθυνσης (μέσα από, προς κ.λ.π.).
- Απαντά σε ερωτήσεις «γιατί» με εξήγηση.
- Αφηγείται ιστορία με 4-5 μέρη.
- Αρχίζει να καταλαβαίνει την έννοια του αντίθετου (π.χ. ζεστό-κρύο).
- Απαντά σε ερώτηση «Τι κάνουμε αν.....».
- Κατηγοριοποιεί/ομαδοποιεί.
- Ολοκληρώνει έναν απλό λαβύρινθο.
- Γνωρίζει τις ημέρες της εβδομάδας.
- Μετράει μέχρι το 20 και λέει πόσα είναι.
- Αναγνωρίζει τα περισσότερα γράμματα της αλφαβήτου.
- Κατονομάζει πλέον σωστά τα χρώματα.
- Γνωρίζει τη διεύθυνση και τον αριθμό τηλεφώνου του σπιτιού του.
- Γράφει το όνομά του.
- Βάζει αριθμούς από το 1-10 στη σωστή σειρά.
- Βάζει ιστοριούλα σε σωστή χρονική σειρά (χρονική σειροθέτηση).
- Εκφράζεται και επικοινωνεί με άνεση
- Ο λόγος του είναι συχνά εκτός των αποδεκτών ορίων (π.χ. είναι καυχησιάρης, ακραίος, αποκαλυπτικός ή αδιάκριτος)
- Του αρέσει να χρησιμοποιεί μακροσκελείς λέξεις

- Επιτραπέζια παιχνίδια αντίστοιχα της χρονολογικής τους ηλικίας: μνήμη, μάντεψε ποιός;, με χρώματα, σχήματα, αριθμούς.

- Επιτραπέζια παιχνίδια.
- Βιβλία.
- Παιχνίδια κατασκευών κ.ά.

9 – 12 ετών

- Μπορεί να περιγράψει τις μεθόδους μάθησης που προτιμάει.
- Του αρέσει να διαβάζει για τα καθημερινά γεγονότα και την ενημέρωσή του.
- Του αρέσει να διατηρεί ένα ημερολόγιο και να καταστρώνει λίστες.
- Προτιμάει το σιωπηλό διάβασμα.
- Συνήθως προτιμά να κάνει υπολογισμούς γράφοντας παρά από το μυαλό τους.
- Μπορεί να μάθει έννοιες όπως οι μεταφορές και τα παρόμοια και θα συνεχίσει να αντιμετωπίζει πιο δύσκολες λέξεις λεξιλογίου.
- Θα είναι σε θέση να αναλύσει ιστορίες, να προσφέρει κριτική.
- Η ικανότητά του να σκέφτεται λογικά θα γίνει πιο έντονη.

- Μπορεί να συμμετέχει σε αθλήματα που περιλαμβάνουν σωματική επαφή π.χ. ποδόσφαιρο που είναι πιο ασφαλές, μετά την ηλικία των 8 ετών
- Να του ζητηθεί να δώσει λύση σε ένα πρόβλημα που έχει προκύψει.
- Παιχνίδια στρατηγικής
- Χειροτεχνίες
- Εξιστόρηση οικογενειακών γεγονότων, ιστοριών, παραμυθιών, καταστάσεων κ.α.

